Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (peto vijeće)

12. prosinca 2018.*

„Tržišno natjecanje – Zabranjeni sporazumi – Televizijska distribucija – Odluka kojom obveze postaju obvezujuće – Teritorijalna isključivost – Preliminarna ocjena – Utjecaj na ugovorna prava trećih strana – Proporcionalnost”

U predmetu T-873/16,

Groupe Canal + SA, sa sjedištem u Issy-les-Moulineauxu (Francuska), koji zastupaju P. Wilhelm, P. Gassenbach i O. de Juvigny, odvjetnici,

tužitelj,

kojeg podupire

Francuska Republika, koju zastupaju D. Colas, J. Bousin, E. de Moustier i M. P. Dodeller, u svojstvu agenata,

i

Union des producteurs de cinéma (UPC), sa sjedištem u Parizu (Francuska), koji zastupa É. Lauvaux, odvjetnik,

i

C More Entertainment AB, sa sjedištem u Stockholmu (Švedska), koji zastupaju L. Johansson i A. Acevedo, odvjetnici,

i

European Film Agency Directors – EFADs, sa sjedištem u Bruxellesu (Belgija), koji zastupa O. Sasserath, odvjetnik,

intervenijenti,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju A. Dawes, C. Urraca Caviedes i L. Wildpanner, u svojstvu agenata,

tuženika,

koju podupire

* Jezik postupka: francuski

Bureau européen des unions de consommateurs (BEUC), sa sjedištem u Bruxellesu, koje zastupa A. Fratini, odvjetnik,

intervenijent,

povodom zahtjeva na temelju članka 263. UFEU-a za poništenje odluke Komisije od 26. srpnja 2016. u vezi s postupkom na temelju članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u (Predmet AT.40023 – prekogranični pristup naplatnoj televiziji) kojom postaju pravno obvezujuće obveze koje su ponudili Paramount Pictures International Ltd i Viacom Inc. u okviru ugovorâ o licenciranju audiovizualnog sadržaja koje su sklopili s društvima Sky UK Ltd i Sky plc,

OPĆI SUD (peto vijeće),

u sastavu: D. Gratsias (izvjestitelj), predsjednik, A. Dittrich i I. Ulloa Rubio, suci,

tajnik: M. Marescaux, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 14. rujna 2018.,

donosi sljedeću

Presudu

Okolnosti spora

1 Europska komisija pokrenula je 13. siječnja 2014. istragu o mogućim ograničenjima pružanja usluga naplatne televizije u okviru ugovorâ o licenciranju između šest američkih studija i glavnih radiotelevizijskih kuća koje naplaćuju program u Europskoj uniji.

2 Komisija je 23. srpnja 2015. uputila obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku društvima Paramount Pictures International Ltd, sa sjedištem u Londonu (Ujedinjena Kraljevina) i Viacom Inc., sa sjedištem u New Yorku (New York, Sjedinjene Američke Države), koje je društvo majka prvonavedenog društva (u daljnjem tekstu zajedno nazvana: Paramount). U toj je obavijesti Komisija iznijela svoj preliminarni zaključak o usklađenosti s člankom 101. UFEU-a i člankom 53. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP) određenih klauzula iz sporazuma o licenciranju koje je Paramount sklopio s društvima Sky UK Ltd i Sky plc (u daljnjem tekstu zajedno nazvana: Sky).

3 Komisija se u istrazi usredotočila na dvije povezane klauzule iz tih ugovora o licenciranju. Prva je klauzula imala za cilj zabraniti Skyju, ili mu ograničiti mogućnost, da pozitivno odgovori na samoinicijativne zahtjeve potrošača koji su rezidenti unutar EGP-a, ali izvan Ujedinjene Kraljevine i Irske, o kupnji usluga televizijske distribucije. Drugom se klauzulom nalagalo Paramountu, u okviru ugovora koje je sklapao s radiotelevizijskim kućama sa sjedištem u EGP-u, ali izvan Ujedinjene Kraljevine, da zabrani tim radiotelevizijskim kućama, ili da im ograniči mogućnost, da odgovore pozitivno na samoinicijativne zahtjeve potrošača koji su rezidenti Ujedinjene Kraljevine ili Irske, o kupnji usluga televizijske distribucije.

4 Odlukom službenika za usmene rasprave u određenim postupcima tržišnog natjecanja od 24. studenoga 2015. tužitelju, Groupe Canal +, dopušteno je sudjelovanje u postupku kao zainteresiranoj trećoj strani u smislu članka 13. stavka 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 773/2004 od 7. travnja 2004. o postupcima koje Komisija vodi na temelju članaka [101 i 102. UFEU-a] (SL 2004., L 123, str. 18.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 298.).

5 Dopisom od 4. prosinca 2015., naslovljenim „Informacije i prirodi i predmetu postupka u skladu s člankom 13. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 773/2004”, Komisija je, među ostalim, proslijedila tužitelju svoju pravnu ocjenu o primjeni članka 101. UFEU-a na činjenice u postupku, uz preliminarni zaključak u tom pogledu. U skladu s tim preliminarnim zaključkom, Komisija je imala namjeru donijeti odluku upućenu Skyju i svim studijima na koje se odnosila njezina istraga kojom utvrđuje da su povrijedili članak 101. UFEU-a i članak 53. Sporazuma o EGP-u, izriče im novčane kazne, nalaže da okončaju povredu te da se suzdrže od svake mjere koja može imati sličan cilj ili učinak.

6 Paramount je 15. travnja 2016. predložio preuzimanje obveza kako bi otklonio negativne učinke koje je Komisijina utvrdila u području tržišnog natjecanja u skladu s člankom 9. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima [101. i 102. UFEU-a] (SL 2003., L 1, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 165. i ispravak SL 2016., L 173, str. 108.). Nakon što je prikupila primjedbe ostalih trećih zainteresiranih strana, među kojima je tužitelj, Komisija je donijela odluku od 26. srpnja 2016. u vezi s postupkom na temelju članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u (Predmet AT.40023 – prekogranični pristup naplatnoj televiziji) (u daljnjem tekstu: pobijana odluka).

7 Iz članka 1. pobijane odluke proizlazi da su obveze preuzete u Prilogu toj odluci obvezujuće za Paramount, kao i njegove pravne sljednike i društva kćeri u razdoblju od pet godina od dostave predmetne odluke.

8 Klauzula 1. deveta alineja Priloga pobijanoj odluci predviđa različite vrste klauzula na koje se odnosi postupak (u daljnjem tekstu: relevantne klauzule). S jedne strane, na satelitski se prijenos odnose, kao prvo, klauzula prema kojoj prijem izvan područja koje je pokriveno sporazumom o licenciji (*overspill*) ne čini povredu ugovora od strane televizijske kuće ako ona nije odobrila navedeni prijem s obzirom na činjenice i, kao drugo, klauzula prema kojoj prijem na području koje je obuhvaćeno sporazumom o licenciji ne čini povredu u ugovora od strane Paramounta ako on nije odobrio dostupnost dekodera trećih strana na tom području. S druge strane, na internetski prijenos odnose se, kao prvo, klauzula kojom se televizijskim kućama nalaže da spriječe dijeljenje ili kontinuirano emitiranje (*streaming*) televizijskog sadržaja izvan područja koje je obuhvaćeno sporazumom o licenciji, kao drugo, klauzula prema kojoj emitiranje preko interneta (*Internet overspill*) na područje koje je obuhvaćeno sporazumom o licenciji ne čini povredu ugovora od strane Paramounta ako je on obvezao televizijske kuće da upotrebljavaju tehnologije kojima se sprečava takvo emitiranje i, kao treće, klauzula prema kojoj emitiranje televizijskog sadržaja preko interneta izvan područja koje je obuhvaćeno sporazumom o licenciji ne čini povredu ugovora od strane televizijske kuće ako ona upotrebljava tehnologije kojima se sprečava takvo emitiranje.

9 Osim toga, iz klauzule 1. treće alineje Priloga pobijanoj odluci proizlazi da se pojam „obveze televizijske kuće” odnosi na relevantne klauzule ili istovjetne klauzule kojima se televizijskoj kući zabranjuje da odgovori na samoinicijativne zahtjeve potrošača koji su rezidenti unutar EGP-a, ali izvan područja za koje televizijska kuća ima pravo emitiranja. Prema tome, pojam „Paramountove obveze” označuje relevantne klauzule ili istovjetne klauzule kojima se Paramountu nalaže da televizijskim kućama koje se nalaze unutar EGP-a, ali izvan područja za koja televizijska kuća ima isključiva prava, zabrani da odgovore na samoinicijativne zahtjeve potrošača koji su rezidenti na tim područjima.

10 U skladu s klauzulom 2. Priloga pobijanoj odluci, od datuma dostave pobijane odluke, Paramount ima različite obveze. Najprije, u okviru sporazuma o licenciji, kao što su oni utvrđeni u istom prilogu, Paramount ne sklapa niti obnavlja relevantne klauzule niti im proširuje područje primjene (točka 2.1.). Nadalje, što se tiče postojećih ugovora o licencijama koji se odnose na naplatnu televiziju (postojeći *Pay-TV Output Licence Agreements*) ne pokreće sudske postupke kako bi osigurao da televizijske kuće ispunjavaju obveze (točka 2.2. podtočka (a)). Što se tiče istih sporazuma, ne ispunjava niti djeluje kako bi, izravno ili neizravno, ispunio „Paramountove obveze” (točka 2.2. podtočka (b)). Konačno,

obavještava Sky u roku od deset dana od dostave pobijane odluke i svaku drugu televizijsku kuću sa sjedištem unutar EGP-a u roku od jednog mjeseca od te dostave da neće pokretati sudske postupke kako bi osigurao da televizijske kuće poštuju relevantne klauzule (točka 2.3.).

11 Tužitelj je s Paramountom sklopio sporazum o licenciji koji se odnosi na naplatnu televiziju (*Pay Television Agreement*) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. (u daljnjem tekstu: sporazum od 1. siječnja 2014.). Člankom 12. navedenog sporazuma predviđa se da se područje koje je njime obuhvaćeno dijeli na tri „isključiva" područja koja pokrivaju, među ostalim, Francusku i na jedno „neisključivo" područje koje pokriva Mauricijus. Člankom 3. sporazuma od 1. siječnja 2014. predviđa se usto da Paramount ne ostvaruje niti će ovlastiti treće strane da ostvaruju prava na reemitiranje u isključivim područjima. U Prilogu A.IV. tog sporazuma pojašnjavaju se tužiteljeve obveze u pogledu upotrebe tehnologija geografskog filtriranja kojima se sprečava reemitiranje izvan područja za koja je odobrena licencija.

12 Dopisom od 25. kolovoza 2016. Paramount je tužitelja obavijestio o preuzimanju obveza u točki 2.2. podtočki (a) Priloga pobijanoj odluci (vidjeti točku 10. ove presude) i, slijedom toga, pojasnio da neće pokretati sudske postupke kako bi osigurao da televizijske kuće poštuju relevantne klauzule te da ukida sve tužiteljeve obveze na temelju relevantnih klauzula. Paramount je u istom dopisu također pojasnio da pojam „Paramountove obveze" ima isti smisao kao onaj u Prilogu pobijanoj odluci. Tužitelj je dopisom od 14. listopada 2016. odgovorio na tu obavijest, pri čemu je naglasio da se obveze preuzete u okviru postupka u kojem su sudjelovali samo Komisija i Paramount ne mogu primijeniti na njega.

Postupak i zahtjevi stranaka

13 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 8. prosinca 2016. tužitelj je pokrenuo ovaj postupak.

14 Rješenjem od 13. srpnja 2017., Groupe Canal +/Komisija (T-873/16, neobjavljeno, EU:T:2017:556), Bureau européen des unions de consommateurs (Europska organizacija za zaštitu potrošača, u daljnjem tekstu: BEUC) dopuštena je intervencija u potporu zahtjevu Komisije. Union des producteurs de cinéma (UPC), European Film Agency Directors (EFADs) i C More Entertainment AB dopuštena je intervencija u potporu zahtjevu tužitelja istim rješenjem. K tomu, odlukom predsjednika petog vijeća Općeg suda od 13. srpnja 2017. Francuskoj Republici dopuštena je intervencija u potporu zahtjevu tužitelja.

15 U okviru mjera upravljanja postupkom tužitelj je 2. svibnja 2018. pozvan da odgovori na pisano pitanje te je 15. svibnja 2018. postupio u skladu s tim zahtjevom.

16 Tužitelj i C More Entertainment od Općeg suda zahtijevaju da:

– poništi pobijanu odluku;

– podredno, poništi pobijanu odluku u dijelu u kojem se odnosi na francusko tržište i tužiteljeve ugovore;

– naloži Komisiji snošenje troškova.

17 Francuska Republika od Općeg suda zahtijeva da poništi pobijanu odluku.

18 UPC od Općeg suda zahtijeva da:

– poništi pobijanu odluku;

– podredno, poništi pobijanu odluku u dijelu u kojem se odnosi na francusko tržište,

– naloži Komisiji snošenje troškova.

19 EFADs od Općeg suda zahtijeva da:

– poništi pobijanu odluku;

– podredno, poništi pobijanu odluku u dijelu u kojem se odnosi na francusko tržište i ugovore na snazi i buduće ugovore sklopljene s tužiteljem;

– naloži Komisiji snošenje troškova.

20 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:

– odbije tužbu;

– naloži tužitelju, Francuskoj Republici, EFADs-u, UPC-u i društvu C More Entertainment snošenje troškova.

21 BEUC od Općeg suda zahtijeva da:

– odbije tužbu;

– naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

Uvodne napomene

22 Tužitelj u prilog tužbi ističe četiri tužbena razloga od kojih se prvi temelji na očitoj pogreški u ocjeni u pogledu usklađenosti relevantnih klauzula s člankom 101. UFEU-a i učinaka propisanih obveza, drugi na povredi članka 9. Uredbe br. 1/2003 u pogledu utvrđivanja negativnih učinaka koji se otklanjaju propisanim obvezama, treći na povredi načela proporcionalnosti i četvrti na zlouporabi ovlasti.

23 Kao što je izneseno u točki 11. ove presude, tužitelj je s Paramountom sklopio sporazum o televizijskoj distribuciji, odnosno sporazum od 1. siječnja 2014., koji sadržava klauzule istovjetne relevantnim klauzulama. Naime, kao što je tužitelj pojasnio u odgovoru na mjeru upravljanja postupkom, Paramountova obveza da televizijskim kućama koje se nalaze unutar EGP-a, ali izvan područja za koja tužitelj ima isključiva prava, zabrani pasivnu prodaju na ta područja proizlazi iz članaka 2. i 3. tog sporazuma. Iz tih odredbi konkretno proizlazi da je Paramount tužitelju dodijelio licenciju koja se odnosi na nekoliko oblika isključivog reemitiranja televizijskog sadržaja, da sva prava koja nisu posebno odobrena i dalje zadržava Paramount i da se Paramount obvezuje da neće ostvarivati ili ovlastiti bilo koju treću stranu da ostvaruje ta prava na područjima za koja tužitelj ima isključivo pravo. Iz toga slijedi da, s obzirom na to da svaka treća strana treba dobiti izričito dopuštenje Paramounta kako bi ostvarivala predmetna prava, obveza koju je on preuzeo u pogledu tužitelja da neće dati to dopuštenje jednaka je „Paramountovim obvezama”, koje su opisane u točki 9. ove presude.

24 Paramount je u svrhu ispunjavanja obveze iz pobijane odluke obavijestio tužitelja o svojoj odluci da neće pokretati sudske postupke kako bi osigurao da „televizijske kuće ispunjavaju obveze” u njegovu pogledu i da ukida te obveze toliko dugo dok su obuhvaćene preuzetim obvezama koje su postale

obvezujuće na temelju pobijane odluke. Kao što će detaljnije biti izneseno u točki 95. ove presude, takvo Paramountovo djelovanje u pogledu svih njegovih suugovaratelja unutar EGP-a znači da on više ne poštuje svoje obveze u pogledu tužitelja koje proizlaze iz članaka 2. i 3. sporazuma od 1. siječnja 2014. i koje podrazumijevaju da neće dopuštati svojim suugovarateljima da odgovaraju na samoinicijativne zahtjeve potrošača koji su rezidenti na područjima za koja tužitelj ima isključivo pravo emitiranja.

25 Slijedom toga, na tužiteljev pravni položaj negativno je utjecalo Paramountovo ispunjavanje obveze koju mu je Komisija naložila na temelju pobijane odluke. S obzirom i na činjenicu da je tužitelju dopušteno sudjelovati u upravnom postupku kao trećoj zainteresiranoj strani te je na temelju dokumenta koji mu je proslijedila Komisija podnio očitovanja u tom pogledu (vidjeti točke 4. i 5. ove presude), valja utvrditi da tužitelj ima aktivnu procesnu legitimaciju protiv pobijane odluke (vidjeti u tom smislu presude od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 90. i od 15. rujna 2016., Morningstar/Komisija, T-76/14, EU:T:2016:481, t. 31. do 34.), što Komisija uostalom ne osporava.

26 Iako je točno da taj negativan utjecaj daje tužitelju aktivnu procesnu legitimaciju protiv pobijane odluke, ipak je pitanje opisuje li tužitelj pravilno točne učinke te odluke na njega obuhvaćeno meritumom predmeta.

27 U tom pogledu, u tužbi se postavlja ključno pitanje koje se odnosi na prirodu i doseg učinaka odluke kojom obveze koje je ponudio poduzetnik postaju obvezujuće u smislu članka 9. Uredbe br. 1/2003, ako se predmetne obveze sastoje od jednostrane izjave da se više neće poštovati određene klauzule iz sporazuma između njega i drugog poduzetnika koji, s obzirom na to da se na njega nije odnosila Komisijina istraga, nije bio adresat obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku te nije ponudio obveze niti je prihvatio ponudu takvih obveza.

28 To se pitanje postavlja u okviru trećeg tužbenog razloga.

Prvi tuženi razlog, koji se temelji na očitoj pogreški u ocjeni u pogledu usklađenosti relevantnih klauzula s člankom 101. UFEU-a i učinaka propisanih obveza

29 Kao prvo, prema tužiteljevu mišljenju, Komisija u pogledu relevantnih klauzula nije utvrdila negativne učinke koji predstavljaju povredu s obzirom na cilj u smislu članka 101. stavka 1. UFEU-a. Te klauzule u stvari imaju za učinak poticanje kulturološke raznolikosti a da pritom ne narušavaju tržišno natjecanje, dok bi njihovo ukidanje dovelo do veće koncentracije u sektoru filmske produkcije.

30 Kao drugo, tužitelj, kojeg podupire Francuska Republika, tvrdi da zaštita prava intelektualnog vlasništva opravdava u pogledu pravila Ugovora propisivanje zemljopisnih granica kao što su one o kojima je riječ u ovom predmetu. U tom pogledu UPC tvrdi da se razlikovanje između „apsolutne” i „relativne” teritorijalne isključivosti, s jedne strane, i „aktivne” i „pasivne” prodaje, s druge strane, ne može primijeniti u digitalnom kontekstu koji gotovo da ne poznaje granice. Usto, s obzirom na mogućnosti koje danas nude brojne platforme za distribuciju televizijskog sadržaja uz naplatu na internetu, na DVD-u ili preko videa na zahtjev, relevantne klauzule, prema mišljenu tužitelja i Francuske Republike, ne dodjeljuju stvarnu isključivost te stoga ne utječu negativno na tržišno natjecanje. Međutim, Komisija je bila dužna provesti preciznu analizu audiovizualnog filmskog sektora, u nedostatku koje bi pobijana odluka dovela do nepravilnog prebacivanja tereta dokazivanja.

31 Kao treće, tužitelj naglašava da se teritorijalna isključivost relevantnih klauzula odnosi samo na dio sadržaja na tržištu naplatne televizije i stoga ne može ukloniti konkurenciju na tom tržištu. Stoga tužitelj, kojeg podupiru UPC i Francuska Republika, tvrdi da relevantne klauzule omogućavaju određivanje odgovarajuće naknade koja je u potpunosti nužna za nositelje autorskih prava u okviru tržišnog natjecanja temeljenog na zaslugama i prilagođenog značajkama svakog nacionalnog tržišta

prema prilagođenim vremenskim okvirima. Te klauzule također jamče opstanak gospodarskog modela koji su uspostavili gospodarski subjekti, kao što je tužitelj. Taj model omogućava objektivnu podjelu rizika financiranja filmske industrije Unije, za koju je tužitelj obvezan izdvojiti velik dio svojih ukupnih sredstava. Prema mišljenju UPC-a, predmetni model odgovara propisima koji su na snazi u određenim nacionalnim pravnim poredcima a da Komisija ipak nije provela njihovo ispitivanje.

32 Stoga bi, kao četvrto, neprimjenjivost relevantnih klauzula neizravno, ali sigurno negativno utjecala na sve ugovorne odnose u sektoru te bi dovela do pojave značajnih licencija na razini Unije koje bi narušile ravnotežu pregovora na štetu producenata Unije. Dostupnost financiranja za audiovizualnu produkciju Unije, uključujući preko doprinosa koje radiotelevizijske kuće plaćaju nacionalnim audiovizualnim tijelima, posljedično bi bila krajnje ograničena, tako da bi kvaliteta i raznolikost ponude potrošačima te, na kraju, kulturološka raznolikost zaštićena na temelju članka 3. UEU-a i članka 167. stavka 4. UFEU-a tim bila ugrožena. Međutim, time što je Komisija samo navela da nakon preuzimanja obveza Paramount i dalje može dodjeljivati licencije na teritorijalnoj osnovi, ona nije u dovoljnoj mjeri obrazložila svoju odluku u pogledu relevantnosti te okolnosti s obzirom na posljedice koje je utvrdio tužitelj.

33 Komisija, koju podupire BEUC, osporava osnovanost tog tužbenog razloga.

34 Valja podsjetiti da članak 9. stavak 1. Uredbe br. 1/2003 glasi kako slijedi:

„Kada Komisija namjerava donijeti odluku s ciljem otklanjanja povrede odredaba Ugovora, a poduzetnici koji su uključeni u povredu ponude obveze kojima se obvezuju otkloniti negativne učinke u skladu s preliminarnom ocjenom koju im je dostavila Komisija, Komisija može odlukom obvezati poduzetnika na preuzimanje tih obveza. Takva se odluka može donijeti za određeno vremensko razdoblje i zaključno će izrekom sadržavati da više nema osnove za vođenje postupka od strane Komisije.”

35 K tomu, uvodna izjava 13. Uredbe br. 1/2003 određuje sljedeće:

„Ako poduzetnici tijekom postupka kojim se u konačnici predmetni sporazum ili usklađeno djelovanje ocijeni zabranjenim, Komisiji ponude obveze koji bi otklonili probleme tržišnog natjecanja, Komisiji bi trebalo omogućiti da usvoji odluke kojima te obveze postaju obvezujuće za poduzetnike koji su ih predložili. Odluke o prihvaćanju obveza poduzetnika trebaju sadržavati tvrdnju kako više nema osnove za daljnje postupanje Komisije, a bez donošenja zaključka je li je postojala, ili još uvijek postoji povreda propisa. […]”

36 Stoga je u okviru primjene članka 9. Uredbe br. 1/2003 uloga Komisije ograničena samo na provjeru toga da se predloženim obvezama otklanjaju negativni učinci o kojima je obavijestila predmetne poduzetnike i da oni nisu ponudili manje otegotne obveze koje također na prikladan način otklanjaju te negativne učinke (presuda od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 41.).

37 Valja također istaknuti, kao što proizlazi iz članka 9. Uredbe br. 1/2003, da je preliminarna ocjena na koju se odnosi ta odredba (vidjeti točku 34. ove presude) namijenjena poduzetnicima na koje se odnosi Komisijina istraga i ima za cilj omogućiti tim poduzetnicima da ocijene mogućnost predlaganja obveza kojima se mogu otkloniti problemi za tržišno natjecanje koje je utvrdila Komisija. Naime, zatvaranje postupka zbog povrede pokrenutog protiv tih poduzetnika omogućava im da izbjegnu utvrđenje povrede prava tržišnog natjecanja i eventualno izricanje novčane kazne (presuda od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 48.).

38 Iz tih razmatranja proizlazi da, iako obrazloženje odluke donesene na temelju članka 9. Uredbe br. 1/2003 treba uključivati preliminarnu ocjenu kojom je započelo pokretanje uspješnog pregovora o preuzimanju obveza, to obrazloženje nikako ne može sadržavati sve nužne elemente kako bi se utvrdila povreda članka 101. stavka 1. UFEU-a niti tim više elemente koji opravdavaju to da se smatra da se stavak 3. te odredbe ne može primijeniti u pogledu prvotno inkriminiranog ponašanja.

39 Slijedom toga, kao što je tvrdila Komisija, nadzor zakonitosti pobijane odluke može se odnositi samo na pitanje utvrđuju li se okolnostima iznesenim u pobijanoj odluci negativni učinci u području tržišnog natjecanja, otklanjaju li se, u slučaju potvrdnog odgovora, preuzetim obvezama koje su postale obvezujuće ti negativni učinci i, konačno, je li Paramount ponudio manje otegotne obveze koje također na prikladan način otklanjaju te negativne učinke.

40 U tom je pogledu Komisija u uvodnim izjavama 37. do 44. pobijane odluke iznijela da sporazumi koji dovode do apsolutne teritorijalne isključivosti ponovno uspostavljaju podjele nacionalnih tržišta te povređuju cilj Ugovora koji se odnosi na utvrđivanje jedinstvenog tržišta. Za te se klauzule stoga smatra da im je cilj ograničiti tržišno natjecanje, osim ako druge okolnosti koje proizlaze iz njihova gospodarskog i pravnog konteksta ne omogućuju da se utvrdi da se njima ne može postići taj ishod. U potonjem pogledu, zaštita autorskog prava ima za cilj zajamčiti odgovarajuću naknadu za tog autora, a ne najveću moguću naknadu koja je rezultat dogovora kojim se isključuje svako prekogranično pružanje usluga televizijskog emitiranja te time stvara apsolutnu teritorijalnu zaštitu.

41 Međutim, kao što je Komisija iznijela u uvodnim izjavama 46. do 49. pobijane odluke, s obzirom na njihov sadržaj, ciljeve i gospodarski i pravni kontekst, relevantne klauzule imaju za cilj isključiti svako prekogranično tržišno natjecanje i dodijeliti apsolutnu teritorijalnu zaštitu radiotelevizijskim kućama koje su suugovaratelji Paramounta.

42 Valja utvrditi da je obrazloženje sažeto u točkama 40. i 41. ove presude utemeljeno i da u dovoljnoj mjeri opravdava zabrinutosti u pogledu usklađenosti relevantnih klauzula s člankom 101. stavkom 1. UFEU-a. Slijedom toga, protivno onome što tvrde tužitelj, Francuska Republika, EFADs, UPC i C More Entertainment, pobijana odluka istodobno je u dovoljnoj mjeri obrazložena i nije zahvaćena pogreškom u pogledu osnovanosti njezina obrazloženja.

43 Konkretno, točno je da u činjeničnom kontekstu koji je obilježen velikim preprekama koje ozbiljno ograničavaju mogućnosti prekogranične televizijske distribucije, činjenica da nositelj autorskog prava daje jedinom stjecatelju licencije isključivo pravo da emitira audiovizualni sadržaj na državnom području države članice i stoga tijekom određenog razdoblja zabrani njegovo emitiranje drugim gospodarskim subjektima koji nisu dobili odobrenje nositelja predmetnih prava niti su im platili naknadu nije dovoljna da se utvrdi da takav sporazum treba smatrati predmetom, sredstvom ili posljedicom zabranjenog sporazuma zabranjenog Ugovorom (vidjeti u tom smislu presude od 6. listopada 1982., Coditel i dr., 262/81, EU:C:1982:334, t. 15. i 16. i od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 137.).

44 Slijedom toga, nositelj autorskog prava u načelu može tijekom određenog razdoblja dati stjecatelju licencije isključivo pravo na satelitsko emitiranje predmeta zaštite na temelju takvog prava u samo jednoj državi članici emitiranja ili u više država članica (presuda od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 138.).

45 Suprotno tomu, ako sporazumi koje sklapa nositelj autorskog prava sadržavaju klauzule na temelju kojih je navedeni nositelj od tada dužan zabraniti svim svojim suugovarateljima na tržištu EGP-a da nastave s pasivnom prodajom na tržištima koja su zemljopisno smještena izvan države članice za koju im je dodijelio isključivu licenciju, te klauzule dodjeljuju ugovorno propisanu apsolutnu teritorijalnu isključivost te se zbog toga njima povređuje članak 101. stavak 1. UFEU-a.

46 Naime, sporazum kojim se nastoje ponovno uspostaviti podjele nacionalnih tržišta može biti protivan cilju Ugovora koji se odnosi na ostvarivanje integracije tih tržišta uspostavom jedinstvenog tržišta. Stoga, ugovore kojima se nastoje podijeliti tržišta u skladu s nacionalnim granicama ili učiniti težim međusobno ispreplitanje nacionalnih tržišta u načelu treba smatrati sporazumima koji imaju za cilj ograničiti tržišno natjecanje u smislu članka 101. stavka 1. UFEU-a (presuda od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 139.).

47 U tom pogledu, valja uzeti u obzir razvoj prava Unije do kojeg je konkretno došlo zbog donošenja Direktive Vijeća 89/552/EEZ od 3. listopada 1989. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama u pogledu obavljanja djelatnosti televizijskog emitiranja (SL 1989., L 298, str. 23.) i Direktive Vijeća 93/83/EEZ od 27. rujna 1993. o koordinaciji određenih pravila s obzirom na autorsko pravo i srodna prava koja se odnose na satelitsko emitiranje i kabelsko reemitiranje (SL 1993., L 248, str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 77.) kojima se nastoji osigurati prijelaz s nacionalnih tržišta na jedinstveno tržište produkcije i distribucije programâ (presuda od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 121.).

48 U tom kontekstu, ako se ugovorom o licenciji nastoji zabraniti ili ograničiti prekogranično pružanje usluga emitiranja, za njega se smatra da ima za cilj ograničiti tržišno natjecanje, osim ako druge okolnosti koje proizlaze iz njihova gospodarskog i pravnog konteksta ne omogućuju da se utvrdi da se takvim ugovorom ne može narušiti tržišno natjecanje (presuda od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 140.).

49 Stoga valja ispitati cilj relevantnih odredbi, kao i gospodarski i pravni kontekstu koji se na njih odnosi.

50 U tom pogledu, kao što proizlazi iz točaka 3., 8., 9., 11. i 23. ove presude, uzajamne obveze propisane na temelju relevantnih klauzula između Paramounta i njegovih suugovaratelja, među kojima je tužitelj, imaju za cilj upravo ukinuti prekogranično pružanje usluga emitiranja audiovizualnog sadržaja koje je predmet sporazuma koji se na njih odnose. Te klauzule stoga sporazumom dodjeljuju apsolutnu teritorijalnu zaštitu i imaju za cilj ukloniti bilo kakvo prekogranično tržišno natjecanje između različitih radiotelevizijskih kuća u području usluga koje nude te radiotelevizijske kuće. Slijedom toga, s obzirom na razmatranja iznesena u točkama 43. do 48. ove presude, prema Komisijinu mišljenju, te klauzule mogu potaknuti negativne učinke zbog njihova protutržišnog cilja koji se protivi članku 101. stavku 1. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 142. i 144.).

51 K tomu, što se tiče gospodarskog i pravnog konteksta relevantnih klauzula, protivno onomu što tvrde tužitelj, Francuska Republika, EFADs, UPC i C More Entertainment, činjenica da se predmetni sporazumi o televizijskoj distribuciji odnose na djela obuhvaćena autorskim pravom ne omogućuje da se utvrdi da se njima ne može narušiti tržišno natjecanje.

52 Naime, s jedne strane, obveze koje su postale obvezujuće na temelju pobijane odluke ne utječu negativno na samu dodjelu isključivih licencija za emitiranje televizijskog sadržaja za koji je Paramount nositelj prava. Suprotno tomu, predmetne obveze odnose se na prekid primjene relevantnih klauzula, koje dovode do apsolutne teritorijalne isključivosti i imaju za cilj ukloniti bilo kakvo tržišno natjecanje između različitih radiotelevizijskih kuća u pogledu djela koja su obuhvaćena tim pravima, i to na temelju svih uzajamnih obveza iz sporazumâ o televizijskoj distribuciji.

53 S druge strane, iako je točno da se poseban cilj intelektualnog vlasništva osobito odnosi na to da se nositeljima prava koja iz njega proizlaze osigura mogućnost da ih gospodarski iskorištavaju, tim im se ciljem ipak ne jamči mogućnost traženja najveće moguće naknade, nego samo odgovarajuće naknade. Taj zaključak potvrđuje uvodna izjava 10. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL 2001., L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1.,

str. 119.), kao i uvodnom izjavom 5. Direktive 2006/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe te o određenim autorskom pravu srodnim pravima u području intelektualnog vlasništva (SL 2006., L 376, str. 28.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17. svezak 1., str. 218.) (presuda od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 107. i 108.).

54 Odgovarajuća naknada nositelja tog prava jest naknada koja je u razumnom odnosu sa stvarnim ili potencijalnim brojem osoba koje primaju ili žele primati pruženu uslugu. Stoga, u području televizijskog emitiranja, takva naknada osobito treba biti u razumnom odnosu s parametrima predmetnih emisija, kao što su njihova stvarna publika, potencijalna publika i jezična verzija. Taj pristup potvrđuje i uvodna izjava 17. Direktive 93/83 (presuda od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 109. i 110.).

55 U tom pogledu valja utvrditi da u okviru sustava licencija koji nemaju klauzule koje se odnose na podjelu tržišta u skladu s nacionalnim granicama, ništa se ne protivi tome da nositelj prava pregovara o iznosu u kojem se uzima u obzir potencijalna publika u državi članici za koju je dodijeljena isključiva licencija i u drugoj državi članici u kojoj se također primaju emisije na koje se odnosi sporazum o distribuciji. Naime, tehnologija nužna za primanje djela obuhvaćenih predmetnim pravima omogućuje da se odredi stvarna i potencijalna publika i to raspodjelom po zemljama iz kojih dolaze zahtjevi za kupnju (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 112. i 113.). Ista tehnologija omogućava i mijenjanje aktivnih promidžbenih mjera kako bi ih se ograničilo na područje za koje je dodijeljena isključiva licencija.

56 U takvom kontekstu, ništa ne isključuje to da nositelj prava može tražiti dodatnu naknadu u zamjenu za licenciju, kojom se uzima u obzir stvarna i potencijalna publika unutar cijelog EGP-a. Suprotno tomu, nužno veća dodatna naknada isplaćena u svrhu apsolutne teritorijalne isključivosti opravdava se umjetnim razlikama u cijeni između podijeljenih nacionalnih tržišta, koje nisu u skladu s ključnim ciljem Ugovora da se uspostavi unutarnje tržište. Stoga, ta dodatna naknada prelazi ono što je potrebno kako bi se tim nositeljima osigurala odgovarajuća naknada (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 114. i 116.).

57 Prema tome, što se tiče aktivnosti gospodarskog subjekta kao što je tužitelj, eventualno sniženje cijena pretplata na francuskom državnom području, koje su dotad bile konfigurirane na određenu razinu zahvaljujući apsolutnoj teritorijalnoj zaštiti primjenom relevantnih klauzula, može se nadoknaditi činjenicom da je, pri izvršavanju obveza koje su postale obvezujuće na temelju pobijane odluke, Paramount izrazio svoju namjeru da više ne primjenjuje navedene klauzule. Ta izjava znači da je tužitelj sada slobodan obratiti se klijentima koji se nalaze unutar EGP-a, a ne samo u Francuskoj. To je u skladu s glavnim ciljem koji se nastoji postići Ugovorom kojim je uspostavljeno tržište bez unutarnjih granica, unutar kojeg se tržišno natjecanje ne narušava sporazumima, odlukama ili usklađenim djelovanjima zabranjenima člankom 101. stavkom 1. UFEU-a. Slijedom toga, čak i ako je tužitelj dio svojih prihoda namijenio financiranju proizvoda audiovizualnog sektora za koje je potrebna posebna potpora, normalno tržišno natjecanje, koje je sada otvoreno na razini EGP-a, daje mu mogućnosti koje mu relevantne klauzule nisu dopuštale dok god je Paramount imao namjeru zahtijevati da ih se poštuje.

58 Iz tog slijedi da argumente tužitelja, Francuske Republike, EFADs-a, UPC-a i C More Entertainmenta, koji se odnose na navodnu zakonitost relevantnih klauzula s obzirom na članak 101. stavak 1. UFEU-a (vidjeti točke 29. do 32. ove presude), treba odbiti. Iz razloga iznesenih u točki 55. ove presude, isto vrijedi za navodnu nemogućnost razlikovanja između aktivnih i pasivnih prodaja izvan isključivog područja u digitalnom kontekstu (vidjeti točku 30. ove presude).

59 K tomu, budući da argumente, koji se odnose na to da relevantne klauzule potiču kulturološku proizvodnju i raznolikost te da će njihovo ukidanje navodno ugroziti kulturološku proizvodnju Unije (vidjeti točke 30. do 32. ove presude), treba shvatiti kao da se temelje na primjenjivosti članka 101. stavka 3. UFEU-a u pogledu predmetnih klauzula, te argumente ne treba prihvatiti.

60 Točno je da se takvim argumentima nastoji utvrditi da relevantne klauzule pridonose poboljšanju produkcije ili distribucije audiovizualnih proizvoda.

61 Međutim, kao što proizlazi iz obrazloženja iznesenog u točkama 34. do 39., postupak u kojem je došlo do prihvaćanja ponuđenih obveza uređen je načelom prema kojem se poduzetnike na koje se odnosi istraga obavještava o Komisijinim zabrinutostima te oni ocjenjuju mogućnost da predlože buduće obveze u zamjenu za činjenicu da Komisija ne utvrdi povredu u prošlosti. Komisija pak ocjenjuje mogućnost da ne utvrdi povredu članka 101. stavka 1. UFEU-a te da time uštedi sredstva koja bi bila dužna namijeniti tom predmetu, u zamjenu za obveze koje se po definiciji odnose na budućnost i kojima se uklanjaju svi negativni učinci u području.

62 U tom okviru, pokazalo se da pitanje ispunjava li ponašanje koje je prouzročilo predmetne zabrinutosti kumulativne uvjete za primjenu članka 101. stavka 3. UFEU-a nije u skladu sa samom prirodom odluke kao što je pobijana odluka. Naime, s jedne strane, primjena te odredbe pretpostavlja utvrđenje povrede članka 101. stavka 1. UFEU-a. S druge strane, primjena članka 101. stavka 3. UFEU-a sastoji se od utvrđivanja učinaka u korist tržišnog natjecanja nastalih na temelju sporazuma kojim se povređuje članak 101. stavak 1. UFEU-a te od ispitivanja prevladavaju li učinci u korist tržišnog natjecanja nad protutržišnim učincima (presuda od 23. listopada 2003., Van den Bergh Foods/Komisija, T-65/98, EU:T:2003:281, t. 107.).

63 Međutim, kao prvo, kao što je izneseno u točkama 34. i 35. ove presude, ako Komisija smatra da se ponuđenom obvezom mogu otkloniti njezine zabrinutosti, može ih odlukom učiniti obvezujućima za poduzetnika koji ih je ponudio, a da ta institucija stoga u predmetnoj odluci ne može utvrditi je li postojala ili postoji li i dalje povreda.

64 Kao drugo, činjenica da ponuđene obveze postaju obvezujuće ima za cilj upravo otkloniti negativne učinke na tržišno natjecanje koje je iznijela Komisija, pri čemu se isključuje bilo kakva povreda članka 101. stavka 1. UFEU-a u budućnosti, što ne bi imalo smisla u slučaju primjene članka 101. stavka 3. UFEU-a. Naime, cilj potonje odredbe nije da se od poduzetnika na kojeg se odnosi istraga zahtijeva da promjeni svoje ponašanje u pogledu kojeg je Komisija istaknula negativne učinke na tržišno natjecanje, nego upravo da se proglasi neprimjenjivost članka 101. stavka 1. UFEU-a, čime se tom poduzetniku omogućava da nastavi djelatnost zbog koje je pokrenuta istraga.

65 Stoga, iako je točno da Komisija može prihvatiti i učiniti obvezujućim predloženu obvezu na temelju koje se sporazum, odluka ili usklađeno djelovanje koji uzrokuju negativne učinke s obzirom na članak 101. stavak 1. UFEU-a izmjenjuju kako bi od tada ispunjavali uvjete iz članka 101. stavka 3. UFEU-a, ona nije obvezna ocijeniti ispunjava li takav sporazum, takva odluka ili takvo usklađeno djelovanje te uvjete ako se predložena obveza odnosi samo na to da se prestane s tim ponašanjem, kao u ovom slučaju.

66 Iz prethodno navedenog proizlazi da je na Općem sudu da u okviru nadzora zakonitosti koji treba provesti na temelju članka 263. UFEU-a odluči o tužiteljevim argumentima koji se odnose na to da relevantne klauzule potiču kulturološku proizvodnju i raznolikost te da će njihovo ukidanje navodno ugroziti kulturološku proizvodnju Unije Suprotno tomu, te argumente tužitelj može istaknuti pred nacionalnim sudom u okviru postupka pokrenutog protiv Paramounta na temelju sporazuma od 1. siječnja 2014., uzimajući u obzir da se taj sud u tom pogledu može obratiti Komisiji na temelju članka 15. Uredbe br. 1/2003 i Sudu na temelju članka 16. iste uredbe i članka 267. UFEU-a (vidjeti točku 102. ove presude).

67 U svakom slučaju valja utvrditi da razmatranja iznesena u točkama 53. do 57. ove presude isključuju primjenu članka 101. stavka 3. UFEU-a jer se relevantnim klauzulama propisuju ograničenja koja premašuju ono što je nužno za produkciju i distribuciju audiovizualnih djela u pogledu kojih je potrebna zaštita prava intelektualnog vlasništva i, prema tome, ne ispunjavaju barem jedan od kumulativnih uvjeta predviđenih u članku 101. stavku 3. UFEU-a, odnosno uvjet da se tim poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu nužna za zaštitu tih prava (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 145).

68 Konkretno, s jedne strane, apsolutna teritorijalna zaštita očito premašuje ono što je nužno za poboljšanje proizvodnje ili distribucije robe ili promicanje tehničkog ili gospodarskog napretka iz članka 101. stavka 3. UFEU-a, kao što dokazuje zabrana koju su htjele propisati strane u predmetnim sporazumima u pogledu svakog prekograničnog pružanja usluga televizijskog emitiranja, čak i ako je riječ o djelima za koja je sam Paramount dodijelio licenciju i koja se emitiraju na području države članice (vidjeti u tom smislu presudu od 8. lipnja 1982., Nungesser i Eisele/Komisija, 258/78, EU:C:1982:211, t. 77.).

69 Međutim, iz razmatranja iz točke 57. ove presude proizlazi da se eventualno smanjenje tužiteljevih prihoda od klijenata koji se nalaze u Francuskoj može nadoknaditi činjenicom da je, zbog provedbe obveza koje su postale obvezujuće na temelju pobijane odluke, tužitelj sad slobodan kontaktirati klijente koji se nalaze unutar cijelog EGP-a, a ne samo u Francuskoj.

70 S druge strane, argument prema kojem se relevantnim klauzulama ne uklanja svaka konkurencija u pogledu djela koja pokrivaju jer su ta djela također dostupna na medijima koji nisu njima obuhvaćeni odnosi se na uvjet iz članka 101. stavka 3. točke (b) UFEU-a. Međutim, razlozi izneseni u točkama 53. do 56. i 67. do 69. ove presude dovoljni su kako bi se u ovom slučaju izuzela primjena članka 101. stavka 3. UFEU-a (presuda od 8. lipnja 1982., Nungesser i Eisele/Komisija, 258/78, EU:C:1982:211, t. 74., 75. i 78.).

71 Komisija je u biti iznijela te ocjene u uvodnim izjavama 40. do 44. pobijane odluke u okviru svoje preliminarne analize u pogledu primjene članka 101. stavka 1. UFEU-a.

72 Iz toga slijedi da, čak i ako treba smatrati da je Komisija bila obvezna ispitati primjenjivost članka 101. stavka 3. UFEU-a u spornom postupku, zaključak iz uvodne izjave 52. pobijane odluke, prema kojem je njezino preliminarno ispitivanje dovelo do zaključka da kumulativni uvjeti za primjenu članka 101. stavka 3. UFEU-a nisu bili ispunjeni, treba tumačiti s obzirom na obrazloženje izneseno u uvodnim izjavama 40. do 44. pobijane odluke. Stoga se može smatrati da ta Komisijina ocjena nije zahvaćena pogreškom.

73 Slijedom toga, kao prvo, pobijana je odluka u dovoljnoj mjeri obrazložena u pogledu pitanja mogu li se obvezama koje je u ovom slučaju ponudio Paramount, koje se sastoje od toga da se više neće poštovati relevantne klauzule, otkloniti zabrinutosti koje je Komisija iznijela u području tržišnog natjecanja i, kao drugo, ta institucija nije počinila pogrešku kad je potvrdno odgovorila na to pitanje.

74 Stoga valja odbiti prvi tužbeni razlog.

75 Sada valja ispitati treći tužbeni razlog.

Treći tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti

76 Treći tužbeni razlog dijeli se na dva dijela, od kojih se prvi temelji na povredi načela proporcionalnosti zbog očite neproporcionalnosti obveza koje su postale obvezujuće (vidjeti točke 77. i 78. ove presude) i drugi na neopravdanom utjecaju na ugovorna prava trećih strana, kao što je tužitelj (vidjeti točku 79. ove presude).

77 Naime, tužitelj, kojeg podupire Francuska Republika, tvrdi da se načelo proporcionalnosti primjenjuje u području preuzimanja obveza, čak i ako se te obveze temelje na ponudi strane na koju se odnosi istraga. U tom kontekstu, Komisija treba provjeriti da se obvezama otklanjaju negativni učinci koje je utvrdila i je li predmetni poduzetnik ponudio manje otegotne obveze koje također na prikladan način otklanjaju te negativne učinke.

78 Međutim, s jedne strane, Komisija je učinila obvezujućim obveze kojima se ne otklanjaju negativni učinci koje je iznijela u preliminarnoj analizi, tako da su očito više otegotne od onih koje bi bile potrebne kako bi se otklonili stvarno utvrđeni negativni učinci. Ta je ocjena tim više opravdana jer sporne obveze imaju štetan učinak na kulturološku raznolikost unutar cijelog EGP-a zbog gubitka prihoda koje bi televizijske kuće mogle namijeniti snimanju europskih filmova.

79 S druge strane, tužitelj, kojeg podupire Francuska Republika, tvrdi da obveze koje su postale obvezujuće na temelju pobijane odluke utječu na interese trećih strana jer čine jednostranu izmjenu sporazuma od 1. siječnja 2014. u pogledu klauzula na temelju kojih su imale prava, a da se pritom upravni postupak nije odnosio na predmetni sporazum, čime se negativno utječe na njihova postupovna prava. Doista, iz Obavijesti Komisije o najboljoj praksi za vođenje postupka u vezi s člancima 101. i 102. UFEU-a (SL 2011., C 308, str. 6.) proizlazi da, kako bi se obveza prihvatila, ona se osobito treba izravno primjenjivati, u smislu da ne treba ovisiti o volji treće osobe koja nije povezana s tom obvezom. Slijedom toga, ako se obveza odnosi na izmjenu ugovornog odnosa za koju je potrebna suglasnost ugovornih strana, kao u ovom slučaju, Komisija treba odbiti ponudu preuzimanja obveze. Budući da je Komisija odstupila od vlastite obavijesti a da u pobijanoj odluci nije pružila nikakvo opravdanje, tu pobijanu odluku treba poništiti.

80 Kao prvo, Komisija ponovno tvrdi da ponuđene obveze na prikladan način otklanjaju negativne učinke koje je utvrdila u području tržišnog natjecanja, tako da nije bila dužna sama istražiti manje opterećujuća ili otegotna rješenja.

81 Kao drugo, Komisija tvrdi da je valjano uzela u obzir interese trećih strana jer ih je pozvala da podnesu svoja očitovanja te je ispitala ta očitovanja.

82 Kao treće, Komisija, koju podupire BEUC, tvrdi da pobijana odluka nije tužitelja lišila njegovih ugovornih prava niti je utjecala na vrijednost relevantnih klauzula. Naprotiv, sam Paramount nije više htio poštovati predmetne klauzule niti biti vezan njima. Kao četvrto, u tom pogledu Komisija naglašava da pobijana odluka nema učinak *erga omnes* i da ni na koji način ne utječe na moguće tužiteljeve tužbe protiv Paramounta zbog povrede njegovih ugovornih obveza. Kad ih se ispituje s tog gledišta, obveze koje je ponudio Paramount ne ovise o volji trećih osoba u smislu točke 128. njezine Obavijesti o najboljoj praksi za vođenje postupka u vezi s člancima 101. i 102. UFEU-a. K tomu, sporazum od 1. siječnja 2014. nije sadržavao klauzulu istovjetnu onoj opisanoj u uvodnoj izjavi 2. točki (b) pobijane odluke.

83 Najprije valja ispitati drugi dio trećeg tužbenog razloga koji se temelji na negativnom utjecaju na ugovorna prava trećih strana, kao što je tužitelj, protivno načelu proporcionalnosti.

84 Suprotno tomu, argumenti istaknuti u okviru prvog dijela ovog tužbenog razloga, koji se temelje na povredi načela proporcionalnosti jer se obveze koje su postale obvezujuće ne temelje na prikladnom iznošenju negativnih učinaka te premašuju ono što je nužno kako bi se uklonili stvarno izneseni

negativni učinci (vidjeti točke 77. i 78. ove presude) u stvarnosti se preklapaju s argumentima istaknutima u potporu drugom tužbenom razlogu. Stoga će biti ispitani u okviru tog drugog tužbenog razloga.

85 Iz argumentacije stranaka proizlazi da se one slažu u pogledu premise prema kojoj akt poput pobijane odluke ne može u pogledu tužitelja zakonito imati za učinak ukidanje relevantnih klauzula iz sporazuma od 1. siječnja 2014. Naime, u odgovor na argument koji je tužitelj istaknuo u tom pogledu (vidjeti točku 79. ove presude), Komisija tvrdi da pobijana odluka ne proizvodi takav učinak, nego samo obvezuje Paramount da iznese svojim suugovarateljima svoju namjeru da više neće poštovati relevantne klauzule. Prema Komisijinu mišljenju, ta obveza ni po čemu ne dovodi u pitanje ocjenu koju je mogao provesti nacionalni sud u pogledu valjanosti predmetnih klauzula nakon tužbe koju je tužitelj odlučio podnijeti protiv Paramounta pred navedenim sudom.

86 Naime, pravo gospodarskih subjekata da izmjene svoje odnose ovisno o svojoj volji, kao što je volja iznesena u sporazumima koje sklapaju, obuhvaćena je ugovornom slobodom. Ta sloboda, koja uključuje mogućnost odabira svojeg gospodarskog partnera i određivanja sadržaja sporazuma, zajamčena je člankom 16. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, u kojem je propisana sloboda poduzetništva (presuda od 22. siječnja 2013., Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, t. 42. i 43.).

87 Iako je točno da sloboda poduzetništva nije apsolutno pravo i treba je razmatrati s obzirom na njezinu funkciju u društvu, njezino ograničenje, u skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje o temeljnim pravima, ipak treba predvidjeti zakonom te poštovati bitan sadržaj navedene slobode (vidjeti u tom smislu presudu od 22. siječnja 2013., Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, t. 45. do 48.).

88 U tom pogledu, iz članka 9. Uredbe br. 1/2003 (vidjeti točku 34. ove presude) proizlazi da ponuda poduzetnika na temelju te odredbe treba činiti „obvezu”. Ona treba obuhvaćati ustupak, odnosno ograničenje niza ponašanja kojima je sklon. Ta obveza može podrazumijevati obvezu djelovanja na određen način, odnosno obvezu suzdržavanja od djelovanja.

89 K tomu, ako Komisija smatra da je ponuđena obveza takva da može otkloniti njezine zabrinutosti, može je odlukom učiniti obvezujućom za poduzetnika koji ju je ponudio, a da pritom ta institucija u predmetnoj odluci može utvrditi je li postojala ili postoji li i dalje povreda. Ta se odluka, kao u ovom slučaju, upućuje samo poduzetnicima koji su ponudili obvezu te je obvezujuća samo za njih, u skladu s člankom 288. četvrtim stavkom UFEU-a.

90 Stoga valja utvrditi, kao što tvrde tužitelj i Komisija, da odluka donesena na temelju članka 9. Uredbe br. 1/2003 ne može imati za cilj ili učinak da obveza postane, u smislu iznesenom u točki 88. ove presude, obvezujuća za gospodarske subjekte koji je nisu ponudili i koji nisu na nju pristali.

91 Naime, takva mogućnost išla bi protiv teksta članka 9. i uvodne izjave 13. Uredbe br. 1/2003 (vidjeti točku 35. ove presude), iz kojih proizlazi da obveze koje prihvati Komisija treba učiniti obvezujućima za poduzetnike koji su ih predložili. Taj se pristup također odražava u točki 115. Obavijesti Komisije o najboljoj praksi za vođenje postupka u vezi s člancima 101. i 102. UFEU-a. U skladu s tom točkom, „[a]ko Komisija prihvati obveze, ona može donijeti odluku kojom one postaju obvezujuće za stranke na koje se odnosi postupak”. Međutim, nije sporno, s obzirom na to da treće strane nisu primile obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, da se na tužitelja „ne odnosi postupak” koji je Komisija pokrenula isključivo protiv Paramounta i Skyja. Slijedom toga, ako obveza podrazumijeva da se ne primjenjuje ugovorna klauzula kojom se dodjeljuju prava trećim stranama, priznavanje Komisiji ovlasti da je učini obvezujućom u pogledu navedenih trećih strana a da joj je one nisu ponudile i da Komisija protiv nje nije pokrenula postupak, činilo bi zadiranje u ugovornu slobodu predmetnog gospodarskog subjekta koje premašuje ono što je predviđeno u članku 9. Uredbe br. 1/2003.

92 Osim toga, taj zaključak potvrđen je točkom 128. Obavijesti Komisije o najboljoj praksi za vođenje postupka u vezi s člancima 101. i 102. UFEU-a, koja određuje sljedeće:

„Obveze koje ne smiju biti dvosmislene te ih treba primjenjivati izravno[, odnosno njihovo provođenje ne treba ovisiti o volji treće strane koja nije vezana obvezama]. K tomu, ako se obveze ne mogu provesti bez sporazuma s trećim stranama (na primjer kada treća strana koja nije prikladan kupac s obzirom na obveze ima pravo prvokupa), poduzetnik treba dostaviti dokaz o sporazumu s tom trećom stranom."

93 U tom se kontekstu postavlja pitanje ima li pobijana odluka, s obzirom na tekst i pravni kontekst u kojem je donesena, za cilj ili učinak da se obveza koju je ponudio Paramount izjednači, protivno članku 9. Uredbe br. 1/2003, s obvezom koju je ponudio tužitelj.

94 U tom pogledu, valja istaknuti da su, kao prvo, u skladu s člankom 1. pobijane odluke, obveze iznesene u Prilogu toj odluci obvezujuće za Paramount, kao i za njegove sljednike i društva kćeri. Stoga iz pobijane odluke ne proizlazi da se njome nalaže bilo kakva obveza za Paramountove suugovaratelje, kao što je tužitelj.

95 Kao drugo, činjenica da se Paramount općenito obvezao da neće pokretati sudske postupke kako bi osigurao da se poštuje obveza televizijskih kuća da neće izvršavati pasivne prodaje izvan svojeg isključivog teritorijalnog područja, kao što je predviđeno u točki 2.2. podtočki (a) Priloga pobijanoj odluci, automatski podrazumijeva da Paramount ne poštuje svoju obvezu da će zabraniti takve prodaje, kao što je predviđeno u točki 2.2. podtočki (b) istog priloga. Tom se obvezom pak automatski dovodi u pitanje ugovorno pravo koje imaju televizijske kuće koje su Paramountovi suugovaratelji u pogledu Paramounta, koje se sastoji od toga da on svakome od njih jamči apsolutnu teritorijalnu isključivost u pogledu predmeta svakog sporazuma o licenciji koji se odnosi na produkciju naplatne televizije.

96 Međutim, u tom se kontekstu postavlja pitanje je li takav rezultat ugrožen samom pobijanom odlukom, u kojem je slučaju riječ o nepopravljivom učinku u pogledu trećih strana koje nisu ponudile niti pristale na obvezu koja je postala obvezujuća, ili je pak, kao što tvrdi Komisija, Paramountova izjava da više neće poštovati relevantne klauzule u biti radnja koju on poduzima na vlastiti rizik te se time uopće negativno ne utječe na mogućnost njegovih suugovaratelja da pokrenu postupak pred nacionalnim sudom kako bi osigurala da se poštuju navedene klauzule ili pak da im se odobri naknada štete.

97 Valja podsjetiti da u tom pogledu, u skladu s člankom 16. stavkom 1. Uredbe br. 1/2003 „[k]ada nacionalni sudovi odlučuju o sporazumima, odlukama ili postupanjima iz članka [101.] ili članka [102. UFEU-a] koji su već bili predmet odluke Komisije, nacionalni sudovi ne mogu donositi odluke suprotne odluci koju je donijela Komisija".

98 Međutim, u uvodnoj izjavi 13. Uredbe br. 1/2003 iznosi se da odluke o prihvaćanju obveza „ne dovode u pitanje ovlasti tijela za tržišno natjecanje i sudova država članica da [dođu do utvrđenja koja se odnose na to je li postojala ili i dalje postoji povreda] i donesu odluku u predmetu". Na sličan način, u uvodnoj izjavi 22. Uredbe br. 1/2003 navodi se da „[o]dluke o prihvaćanju obveza ponuđenih od strane poduzetnika koje donosi Komisija, ne utječu na ovlasti sudova i tijela država članica nadležnih za tržišno natjecanje da primjenjuju članke [101.] i [102. UFEU-a]".

99 Naime, za razliku od odluka donesenih na temelju članka 7. Uredbe br. 1/2003, odluka kojom obveze postaju obvezujuće u skladu s člankom 9. te uredbe ne sadržava obrazloženje kojim se ispitano ponašanje kvalificira kao povreda članka 101. UFEU-a niti podrazumijeva da je to ponašanje obuhvaćeno tom odredbom. Članak 9. Uredbe br. 1/2003 nadahnut je razmatranjima o ekonomičnosti postupka te nastoji osigurati da se pravila o tržišnom natjecanju predviđena UFEU-om primjenjuju učinkovito, donošenjem odluka kojima obveze koje ponude stranke i koje Komisija smatra

prikladnima postaju obvezujuće, kako bi se osiguralo brže rješenje za probleme tržišnog natjecanja koje je utvrdila Komisija. U tom kontekstu, uloga Komisije ograničava se na ispitivanje i eventualno prihvaćanje obveza koje su predložili predmetni poduzetnici, s obzirom na probleme koje je utvrdila u svojoj preliminarnoj ocjeni i s obzirom na ciljeve koje nastoji postići (presuda od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 38. i 40.; vidjeti u tom smislu i presudu od 23. studenoga 2017., Gasorba i dr., C-547/16, EU:C:2017:891, t. 25.).

100 Iz toga slijedi da, kao što iznosi Komisija, ako se pobijanom odlukom Paramountu nalaže da više ne poštuje relevantne klauzule u odnosima sa svojim suugovarateljima, ta obveza ničim ne utječe na ovlast nacionalnih sudova, kojima je tužitelj podnio tužbu, da ocjene jesu li klauzule stvarno protivne članku 101. stavku 1. UFEU-a i da, ako je potrebno, izvede zaključke u skladu sa stavkom 2. istog članka, kao i nacionalnog prava. U tom kontekstu, pobijana odluka u najboljem slučaju može utjecati na ocjene nacionalnog suda samo zato što sadržava preliminarnu ocjenu koju taj sud treba uzeti u obzir samo kao indiciju protutržišne prirode sporazuma koji se ispituje s obzirom na članak 101. stavak 1. UFEU-a (presuda od 23. studenoga 2017., Gasorba i dr., C-547/16, EU:C:2017:891, t. 27. i 29.). Stoga, zbog svoje sažetosti i privremenosti Komisijina ocjena s obzirom na pravo tržišnog natjecanja u odluci prema članku 9. stavku 1. Uredbe br. 1/2003 ne može u konačnici spriječiti nacionalni sud da u istom predmetu zbog dodatnih istraživanja i dubljeg ispitivanja dođe do potpuno ili djelomično drukčijeg zaključka (mišljenje nezavisne odvjetnice J. Kokott u predmetu Gasorba i dr., C-547/16, EU:C:2017:692, t. 33. i 35.).

101 Slijedom toga, činjenica da je Komisija učinila obveznima pojedinačne obveze koje je ponudio poduzetnik ne podrazumijeva da ostali poduzetnici nemaju mogućnost zaštititi svoja eventualna prava u okviru svojih odnosa s tim poduzetnikom (presuda od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 49.).

102 U tom okviru, ako nacionalni sud nakon analize i ispitivanja mogućnosti primjene sredstava predviđenih člancima 15. i 16. Uredbe br. 1/2003 smatra da se relevantnim klauzulama povređuje članak 101. stavak 1. UFEU-a, a da one ne ispunjavaju uvjete iz stavka 3. istog članka, na njemu je da ih proglasi ništavima na temelju članka 101. stavka 2. UFEU-a. Suprotno tomu, ako smatra da se relevantnim klauzulama ne povređuje članak 101. stavak 1. UFEU-a ili da se njima poštuju uvjeti iz stavka 3. tog članka, na njemu je da, ako je potrebno, ocijeni osnovanost zahtjeva koji mu je podnesen, pri čemu članak 101. UFEU-a ne sprečava primjenu relevantnih klauzula.

103 U potonjem slučaju, ako zbog ishoda postupka koji se odvijao pred nacionalnim sudom Paramount povrijedi obvezu koja je postala obvezujuća na temelju pobijane odluke, na Komisiji je da, ovisno o slučaju, ponovno otvori istragu u skladu s člankom 9. stavkom 2. točkom (b) Uredbe br. 1/2003, u kojem slučaju ta institucija nije vezana odlukom nacionalnog suda (vidjeti u tom smislu presude od 14. prosinca 2000., Masterfoods i HB, C-344/98, EU:C:2000:689, t. 48. i od 25. studenoga 2014., Orange/Komisija, T-402/13, EU:T:2014:991, t. 27.).

104 S obzirom na prethodno navedeno, valja zaključiti da pobijana odluka ne utječe na tužiteljevu mogućnost da pokrene postupak pred nacionalnim sudom kako bi se utvrdila usklađenost relevantnih klauzula s člankom 101. stavkom 1. UFEU-a te da se u pogledu Paramounta utvrde posljedice propisane nacionalnim pravom, a da se pritom ne isključi mogućnost nalaganja privremenih mjera u svrhu zaštite interesa stranaka dok navedeni sud ne donese konačnu odluku (vidjeti u tom smislu presudu od 14. prosinca 2000., Masterfoods i HB, C-344/98, EU:C:2000:689, t. 58.).

105 Valja dodati da bi se tužitelj našao u uvelike sličnoj situaciji da je Paramount na temelju autonomne analize i prije bilo kakve Komisijine intervencije zaključio da se relevantne klauzule mogu pokazati problematičnim s obzirom na članak 101. stavak 1. UFEU-a te da je iznio svoju namjeru da ih više neće poštovati, pozivajući se u tu svrhu na članak 101. stavak 2. UFEU-a.

106 Slijedom toga, Komisija je donošenjem pobijane odluke djelovala u granicama ovlasti koje su joj dodijeljene člankom 9. Uredbe br. 1/2003 te je zaštitila cilj te uredbe, koji se temelji na razmatranjima o ekonomičnosti postupka i učinkovitosti (vidjeti točku 99. ove presude), a da pritom nije utjecala na tužiteljeva ugovorna ili postupovna prava na način kojim se premašuje ono što je nužno za postizanje tih ciljeva.

107 U tom kontekstu, točku 128. Obavijesti Komisije o najboljoj praksi za vođenje postupka u vezi s člancima 101. i 102. UFEU-a (vidjeti točku 92. ove presude) ne treba shvatiti kao da podrazumijeva da odluka donesena na temelju članka 9. Uredbe br. 1/2003, koja se odnosi na ugovorne odnose poduzetnika koji je ponudio obvezu s trećim stranama, sama po sebi proizvodi učinke na ugovorna prava potonjih trećih strana, nego kao uvjet kojim se jamči djelotvornost obveze kako bi je Komisija prihvatila. Stoga, uključenje točke 128. u predmetnu obavijest Komisije nije imala ni za cilj ni za svrhu isključiti da u slučaju kao što je ovaj Komisija, izvršavanjem diskrecijske ovlasti koju ima u predmetu, prihvaća Paramountovu obvezu da iznese svojim suugovarateljima svoju namjeru da neće primjenjivati relevantne klauzule, čak i ako nacionalni sud, pred kojim je tužitelj pokrenuo postupak, i dalje može zaključiti da se predmetnim klauzulama ne povređuje članak 101. stavak 1. UFEU-a.

108 Iz toga slijedi da, time što je učinila Paramountove obveze iz točaka 2.2. i 2.3. Priloga pobijanoj odluci obvezujućima, Komisija nije prekoračila ovlast koja joj je dodijeljena člankom 9. Uredbe br. 1/2003 te u tom pogledu nije povrijedila načelo proporcionalnosti, tako da drugi dio prvog tužbenog razloga treba odbiti.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 9. Uredbe br. 1/2003 u pogledu utvrđivanja negativnih učinaka koje otklanjaju propisane obveze

109 Tužitelj, kojeg podupire Francuska Republika, tvrdi da obveze koje je prihvatila Komisija ne otklanjaju negativne učinke na tržišno natjecanje iznesene u preliminarnoj ocjeni koju je provela ta institucija. Konkretno, pobijana odluka ima za cilj ispitati sporazume između Paramounta i Skyja koji se odnose na distribuciju audiovizualnih djela u Ujedinjenoj Kraljevini i Irskoj. Međutim, Komisija je obveze učinila obvezujućima za cijeli EGP, a da pritom nije ispitala pravni i gospodarski kontekst sporazuma koje su sklopili Paramount, s jedne strane, i radiotelevizijske kuće osim Skya, koje posluju unutar EGP-a, s druge strane. Komisija je počinila očitu pogrešku koja je dovela do pogreške koja se tiče prava jer je pošla od pretpostavke prema kojoj se preliminarna analiza koja se odnosi na tržište Ujedinjene Kraljevine i Irske može implicitno ekstrapolirati na francusko tržište, na koje se nije odnosila analiza. Štoviše, Komisija je utvrdila iste posljedice za Sky i za tužitelja, iako te dvije radiotelevizijske kuće nisu imale ista postupovna prava, što je dovelo do povrede tužiteljevih prava obrane. Komisijin pristup postat će tim više paradoksalan izlaskom Ujedinjene Kraljevine iz EGP-a jer se obveze koje su postale obvezujuće primjenjuju isključivo na tržišta u pogledu kojih Komisija nije provela nikakvu preliminarnu analizu.

110 Tužitelj i Francuska Republika dodaju da je u tom kontekstu Komisija trebala pokrenuti postupak koji se odnosi na sve sporazume o distribuciji koje je sklopio Paramount te time dati svim ugovornim stranama mogućnost da odgovore na obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku. K tomu, u istom smislu, Komisija je trebala proglasiti obvezujućim jedan dio Paramountovih obveza, pri čemu mu je trebala prepustiti da se oslobodi svojih obveza u pogledu trećih osoba. Iz toga slijedi da je Komisija, time što je predložene obveze učinila obvezujućim u pogledu svih Paramountovih ugovornih odnosa, prekoračila svoje ovlasti te je stoga povrijedila članak 9. Uredbe br. 1/2003.

111 Komisija osporava osnovanost tog tužbenog razloga.

112 Kao što je izneseno u točki 84. ove presude, valja ispitati sve argumente istaknute u okviru prvog dijela trećeg tužbenog razloga, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti, te argumente istaknute u potporu drugom tužbenom razlogu. Naime, svi se ti argumenti odnose na pitanje je li Komisija

donošenjem pobijane odluke utjecala na tužiteljev položaj na neproporcionalan ili nepravedan način s obzirom na prirodu i zemljopisni doseg negativnih učinaka na tržišno natjecanje koje je ta institucija utvrdila.

113 Valja podsjetiti da se posebne značajke mehanizama predviđenih člancima 7. i 9. Uredbe br. 1/2003 i sredstva djelovanja koje nudi ta uredba na temelju svake od tih odredbi razlikuju, što podrazumijeva da Komisijina obveza da osigura poštovanje načela proporcionalnosti ima različit doseg i sadržaj ovisno o tome razmatra li je se u okviru jednog ili drugog od tih članaka (presuda od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 38.).

114 Konkretno, provedba načela proporcionalnosti, u okviru članka 9. Uredbe br. 1/2003 ograničena je samo na provjeru toga da se predloženim obvezama otklanjaju negativni učinci o kojima je Komisija obavijestila predmetne poduzetnike i da oni nisu ponudili manje otegotne obveze koje također na prikladan način otklanjaju te negativne učinke. U tom kontekstu Komisija treba uzeti u obzir interese trećih strana, a da pritom nije dužna sama istražiti manje stroga ili umjerenija rješenja od obveza koje su joj predložene (presuda od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 41. i 61.).

115 Naime, s jedne strane, poduzetnici koji ponude obveze na temelju članka 9. Uredbe br. 1/2003 svjesno prihvaćaju da njihovi ustupci mogu prekoračiti ono na što bi ih sama Komisija mogla obvezati u odluci koju bi nakon dubinskog ispitivanja donijela u skladu s člankom 7. te uredbe. Suprotno tomu, zatvaranje postupka zbog povrede, koji je pokrenut protiv tih poduzetnika, omogućuje im da izbjegnu utvrđivanje povrede prava tržišnog natjecanja i eventualno izricanje novčane kazne (presuda od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 48.).

116 S druge strane, kao što je izneseno u točki 101. ove presude, činjenica da je Komisija učinila obveznima pojedinačne obveze koje je ponudio poduzetnik ne podrazumijeva da ostali poduzetnici nemaju mogućnost zaštititi svoja eventualna prava u okviru svojih odnosa s tim poduzetnikom (presuda od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 49.). U tom pogledu, iz ocjena koje se odnose na učinke koje proizvodi pobijana odluka u pogledu tužitelja (vidjeti točke 85. do 104. ove presude) proizlazi da tužitelj može pokrenuti postupak pred nacionalnim sudom kako bi se utvrdila usklađenost relevantnih klauzula s člankom 101. stavkom 1. UFEU-a te od njega tražiti da se u pogledu Paramounta utvrde posljedice predviđene nacionalnim pravom, a da se pritom ne isključi mogućnost nalaganja privremenih mjera u svrhu zaštite interesa stranaka dok navedeni sud ne donese konačnu odluku (vidjeti u tom smislu presudu od 14. prosinca 2000., Masterfoods i HB, C-344/98, EU:C:2000:689, t. 58.).

117 Iz toga slijedi da uzimanje u obzir interesa trećih strana u okviru postupka preuzimanja obveza podrazumijeva da Komisija, između nekoliko vrsta predloženih obveza koje na jednako primjeren način otklanjaju zabrinutosti koje je iznijela u području tržišnog natjecanja, treba učiniti obvezujućima onu obvezu koja će, kad je provodi adresat odluke, imati manje izražen učinak u njihovu pogledu.

118 Međutim, kao prvo, iz elemenata iznesenih u točkama 43. do 58. ove presude proizlazi da relevantne klauzule po svojoj prirodi imaju za cilj odvojiti nacionalno tržište od cijelog EGP-a, a da pritom njihov gospodarski i pravni kontekst ne omogućuje utvrđivanje da se njima ne može narušiti tržišno natjecanje. Slijedom toga, zabrinutosti koje je iznijela Komisija valjano se odnose na cijeli taj zemljopisni prostor, tako da ih ponuđene obveze koje su postale obvezujuće primjereno otklanjaju, a da pritom Komisija nije obvezna analizirati svako pojedinačno nacionalno tržište. Argumenti koje u tom pogledu tužitelj ističe u okviru drugog tužbenog razloga (vidjeti točku 109. ove presude) i u okviru trećeg tužbenog razloga (vidjeti točke 77. i 78. ove presude) stoga nisu relevantni.

119 Kao drugo, u ovom slučaju, nijedna obveza koja na jednako primjeren način otklanja negativne učinke koje je Komisija utvrdila u području tržišnog natjecanja, čije bi provođenje od strane Paramounta imalo manje izražene učinke u pogledu tužitelja, nije predložena Komisiji. U svakom slučaju, nijedna takva obveza ne čini se očito prikladnom kako bi se na jednako učinkovit način otklonile Komisijine zabrinutosti, a da se pritom Paramountu ne naloži da više ne poštuje relevantne klauzule.

120 Kao treće, argument koji se odnosi na to da obveze imaju štetan učinak na kulturološku raznolikost unutar cijelog EGP-a zbog gubitka prihoda koje bi televizijske kuće mogle namijeniti snimanju europskih filmova treba odbiti iz razloga iznesenih u točkama 57. i 69. ove presude.

121 Kao četvrto, budući da su se tužitelj, Francuska Republika, EFADs, UPC i C More Entertainment svojim argumentima implicitno pozvali na postojanje nepremostivih praktičnih prepreka koje sprečavaju pružanje usluga prekograničnog emitiranja na francuskom tržištu, valja utvrditi da ne ističu nijedan element koji dokazuje takvu okolnost. K tomu, unošenje članka 3. u sporazum od 1. siječnja 2014. indicija je na temelju koje se konkretno može doći do suprotnog zaključka (vidjeti u tom smislu presudu od 20. siječnja 2016., Toshiba Corporation/Komisija, C-373/14 P, EU:C:2016:26, t. 33. i 47.).

122 U tim okolnostima, kao peto, argumenti koji se konkretno odnose na činjenicu da tužitelj nije imao ista postupovna prava kao Sky, kao i neminovan izlazak Ujedinjene Kraljevine iz Unije također nisu relevantni. Naime, uzimanje u obzir trećih strana u okviru postupka preuzimanja obveza ima značenje izneseno u točkama 115. do 117. ove presude te stoga argument koji se odnosi na ograničena postupovna prava koja imaju tužitelj i zainteresirane treće strane treba odbiti iz razloga iznesenih u točki 119. ove presude. Što se tiče prigovora koji se odnosi na neminovan izlazak Ujedinjene Kraljevine iz Unije, dovoljno je podsjetiti da relevantne klauzule imaju za cilj odvojiti nacionalna tržišta od cijelog EGP-a, te stoga navedeni izlazak ne bi ni u kojem slučaju utjecao na valjanost zabrinutosti koje je iznijela Komisija (vidjeti točku 118. ove presude).

123 Iz prethodno navedenih razmatranja proizlazi da Komisija donošenjem pobijane odluke nije prekoračila ovlasti koje ima na temelju članka 9. Uredbe br. 1/2003, niti je povrijedila načelo proporcionalnosti kao što tvrdi tužitelj u okviru prvog dijela trećeg tužbenog razloga.

124 Stoga valja odbiti drugi tužbeni razlog, kao i prvi dio trećeg tužbenog razloga.

Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na zlouporabi ovlasti

125 Prema tužiteljevu mišljenju, činjenica da su prihvaćene obveze koje se odnose na cijeli EGP i koje ne odgovaraju otklanjanju negativnih učinaka na tržišno natjecanje, kao što je to izneseno u okviru drugog tužbenog razloga, znači da je pobijana odluka donesena iz nezakonita razloga, što također predstavlja zlouporabu ovlasti. K tomu, Komisija je zamijenila zakonodavca Unije kojem je upućeno pitanje o geografskom filtriranju pri emitiranju audiovizualnih djela, te je time zadirala u njegove ovlasti i prejudicirala taj odabir. Odvijanje zakonodavnog procesa, ali i posljedice pobijane odluke, koje su daleko šire od njezina predmeta, odražavaju Komisijinu želju da utvrdi *de facto* uređenje, pri čemu bi također prejudicirala ishode drugih istraga koje su u tijeku. Osim toga, tužitelj poziva Opći sud da zatraži od Komisije da proslijedi pripremne akte koji se odnose na pobijanu odluku i na predmetni zakonodavni proces, kako bi se potvrdile ozbiljne indicije koje se odnose na zlouporabu ovlasti.

126 EFADs tvrdi da Komisija nije objavila potpunu verziju ponuđenih obveza niti je trećim stranama dala pristup obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku.

127 Komisija osporava osnovanost četvrtog tužbenog razloga.

128 Valja podsjetiti da zlouporaba ovlasti postoji ako institucija izvršava ovlasti u isključivom ili barem odlučujućem cilju ostvarenja drugih svrha od onih na koje se poziva ili radi zaobilaženja postupka koji je Ugovorom posebno predviđen za postupanje u okolnostima slučaja (presuda od 25. siječnja 2007., Dalmine/Komisija, C-407/04 P, EU:C:2007:53, t. 99.).

129 Međutim, kao što proizlazi iz točke 118. ove presude, ponuđene obveze koje su postale obvezujuće primjerene su za otklanjanje zabrinutosti u pogledu tržišnog natjecanja koje je iznijela Komisija i to u pogledu cijelog EGP-a. Slijedom toga, tužiteljev argument prema kojem je Komisija počinila zlouporabu ovlasti jer predmetne obveze ne otklanjaju iznesene zabrinutosti temelji se na pogrešnoj pretpostavki.

130 Što se tiče drugih tužiteljevih argumenata koji se odnose na navodno zadiranje u zakonodavni proces, valja utvrditi da takav proces, dok god ne dovodi do donošenja zakonodavnog teksta, ne utječe na pitanje ovlasti koje Komisija ima na temelju članka 101. UFEU-a i Uredbe br. 1/2003. Slijedom toga, činjenica da je Komisija izvršavala te ovlasti tako što je učinila obveznima za Paramount obveze koje je on ponudio dok je zakonodavni postupak u pogledu prava kao što su ona o kojima je riječ u ovom predmetu bio u tijeku, ne može dokazati zlouporabu ovlasti.

131 Konačno, valja utvrditi da prigovori koje ističe EFADs, koji se odnose na objavu ponuđenih obveza i pristup obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u stvari čine tužbene razloge koje tužitelj nije istaknuo te ih stoga treba odbiti kao nedopuštene. U svakom slučaju, poduzetnici i druga tijela koja nemaju svojstvo predmetne stranke u smislu članka 27. stavka 2. Uredbe br. 1/2003 imaju prava predviđena u članku 27. stavku 4. Uredbe br. 1/2003 i članku 13. Uredbe br. 773/2004 koje je Komisija poštovala u ovom slučaju (vidjeti točke 4. i 5. ove presude).

132 Stoga valja odbiti četvrti tužbeni razlog, kao i tužbu u cijelosti.

Troškovi

133 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika Općeg suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

134 Osim toga, u skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika, države članice koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove i, u skladu s člankom 138. stavkom 3. Poslovnika, Opći sud može odlučiti da intervenijent koji nije jedan od nabrojenih u stavcima 1. i 2. snosi vlastite troškove.

135 Budući da tužitelj nije uspio u postupku, valja mu naložiti snošenje troškova Komisije, osim troškova intervencije Francuske Republike, EFADs-a, UPC-a i C More Entertainment, i troškove BEUC-a, u skladu sa zahtjevima tih stranaka.

136 K tomu, valja odlučiti da će Francuska Republika, EFADs, UPC i C More Entertainment, osim vlastitih troškova, snositi troškove Komisije koji se odnose na njihovu intervenciju.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (peto vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. **Tužba se odbija.**

2. **Groupe Canal + SA, snosite će, osim vlastitih troškova, troškove Europske komisije, osim troškova koji se odnose na intervenciju Francuske Republike, European Film Agency Directors – EFADs, Union des producteurs de cinéma (UPC) i C More Entertainment AB, te Bureau européen des unions de consommateurs (BEUC).**

3. **Francuska Republika, EFADs, UPC i C More Entertainment snosit će, osim vlastitih troškova, troškove Komisije koji se odnose na njihovu intervenciju.**

Gratsias Dittrich Ulloa Rubio

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 12. prosinca 2018.

Potpisi